

WWW.ALEKINOZKLASA.PL

**Filmoznawcze
opracowanie filmu
Niezwykły dzień
reż. Joanna Lurie
Francja 2018**

Autor:

dr Maciej Pietrzak

Instytut Filmu, Mediów i Sztuk Audiowizualnych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Słowa-kluce:

żałoba, barwa w filmie, suspens, animacja dwuwymiarowa, animacja trójwymiarowa

Niezwykły dzień Joanny Lurie to krótkometrażowy film animowany, w poetycki sposób opowiadający o procesie **przepracowywania żałoby** po stracie bliskiej osoby. Bohaterowie utworu to mieszkańcy niewielkiej wioski, którzy wyruszają na morską wyprawę w celu odprawienia pogrzebowego rytuału dla przedwcześnie zmarłego dziecka.

Akcja filmu przebiega w **porządku linearnym** i podporządkowana jest precyzyjnie skomponowanej dramaturgii z wyraźnie wyeksponowanymi punktami zwrotnymi i wieńczącą całość kulminacją. Interpretację utworu warto przeprowadzić na podstawie **planu wydarzeń**, który można rozpisać wedle następującego wzoru:

- (1) Wieloosobowa grupa mieszkańców wioski w spójnym orszaku wyrusza w kierunku wybrzeża, niosąc przed sobą niewielką łódeczkę wypełnioną złotymi płatkami kwiatów. Uwaga widza zostaje skupiona przede wszystkim na smutnym brodatym mężczyźnie idącym na przedzie pochodu.
- (2) Po dotarciu na miejsce bohaterowie wsiadają do zakotwiczonych przy brzegu żaglówek i wypływają na pełne morze.
- (3) W trakcie podróży rozpętuje się sztorm. Bohaterowie zmuszeni są zmagać się z ulewą i wichurą.
- (4) Wspomniany wcześniej brodaty mężczyzna, do którego żagłówki przymocowana była łódka pełna złotych płatków, zostaje porwany przez silny wiatr i piętrzące się fale. Na moment wpada w ciemną morską otchłań, zostaje jednak uratowany przez pozostałych bohaterów.
- (5) Bohaterowie błądzą we mgle.
- (6) W końcu udaje im się wypłynąć na spokojne wody, do których drogę wskazuje im gigantyczna ryba.
- (7) Brodaty mężczyzna spogląda w morską toń i przygląda się pływającym swobodnie meduzom. Następnie przyciąga ku sobie łódkę i spod złotych płatków wydobywa ciało niemowlęcia, które czule przytula i delikatnie odkłada do wody.
- (8) Dziecko swobodnie opada w głębiny, przemienia się w meduzę i odpływa w dal.
- (9) Brodaty mężczyzna uśmiecha się z wyrazem ulgi na twarzy.
- (10) Bohaterowie podnoszą żagle gotowi do drogi powrotnej.

Analizując przytoczony wyżej plan wydarzeń, dostrzec można, że w warstwie dramaturgicznej *Niezwykły dzień* jest utworem, w którym dużą rolę odgrywa **suspens** – chwyt narracyjny polegający na manipulacji dostępną dla widza informacją. Dopiero w jednej z ostatnich scen filmu dowiadujemy się bowiem, że podróż, którą odbywają bohaterowie, jest w istocie pogrzebem, a brodaty mężczyzna to ojciec walczący z bólem i smutkiem spowodowanym przedwczesną utratą dziecka.

Warto w tym miejscu nadmienić, że morską wyprawę bohaterów *Niezwykłego dnia* należy interpretować jako poetycką metaforę kolejnych stadiów przeżywania żałoby po śmierci kogoś bliskiego. Wszystkie wydarzenia i niebezpieczeństwa, z którymi przychodzi im się zmierzyć, symbolizują bowiem konkretne emocje i doświadczenia wiążące się z tym procesem. W tym kontekście szczególne znaczenie mają sceny:

- **sztormu** (nagła i gwałtowna burza symbolizować może szok i silne emocje związane z niespodziewanym odejściem bliskiej osoby);
- **zapadania się brodatego mężczyzny w ciemną toń** (opadanie w kierunku mrocznego morskiego dna można odczytywać jako znak pograżania się w smutku i depresyjnych myślach);
- **błądzenia we mgle** (podążanie w nieznanym kierunku w czytelny sposób symbolizuje poszukiwanie drogi wyjścia z trudnej sytuacji – tu: podjęcie próby poradzenia sobie z traumą po stracie dziecka);
- **morskiego pochówku** (oddanie ciała niemowlęcia morskim falom oraz ulga malująca się na twarzy ojca wyraźnie znamionują akceptację straty i powrót do życiowej równowagi).

Co istotne, Joanna Lurie ukazuje w swym filmie żałobę jako **doświadczenie kolektywne**, w którym ważną rolę do odegrania ma każdy członek społeczności. To dzięki pozostałym bohaterom osierocony ojciec może przetrwać najtrudniejszy czas – to oni ratują go w najbardziej niebezpiecznej sytuacji, chroniąc go przed opadnięciem na mroczne dno. Warto również podkreślić szczególne znaczenie osób starszych, które dzięki swojemu doświadczeniu przewodzą całej grupie w drodze do celu, umożliwiając młodszemu pokoleniu należyte odprawienie pogrzebowego rytuału.

Najważniejszym **filmowym środkiem wyrazu** wykorzystywanym przez autorkę *Niezwykłego dnia* jest bez wątpienia świadome i sfunkcjonalizowane **korzystanie ze zróżnicowanej palety barwnej**. W omawianym filmie kolory wykorzystywane są przede wszystkim w funkcji:

- **dramaturgicznej** – spokojne i niespieszne sceny w początkowej i finałowej części filmu utrzymane są w jasnych odcieniach bieli, seledynu i żółci, co wyraźnie kontrastuje z dynamicznymi i żywiołowymi scenami sztormu, które dla podkreślenia grozy sytuacji odmalowane zostają w ciemnych barwach morskiej zieleni, szarości i czerni;
- **semantycznej** – autorka celowo unika portretowania bohaterów w najczęściej kojarzonych z żałobą odcieniach czerni; w jej miejsce pojawiają się jasne kolory, wśród których dominującą pozycję zajmuje jaskrawy odcień złotych płatków

przykrywających ciało zmarłego dziecka; zabieg ten ma na celu ukazanie żałoby nie tylko jako okresu przepełnionego smutkiem, ale również jako koniecznego procesu, pozwalającego przepracować poniesioną stratę i pogodzić się z nią.

Omawiając film, warto również zwrócić uwagę na technikę, w której został on wykonany. *Niezwykły dzień* został bowiem zrealizowany w hybrydowej formule łączącej w sobie elementy klasycznej animacji dwuwymiarowej z komputerową animacją 3D. Poszczególne elementy (na przykład postaci) powstały jako trójwymiarowe modele, które zakomponowano w taki sposób, by sprawiały wrażenie dwuwymiarowości.

Materiały dodatkowe

- Hendrykowski M., *Słownik terminów filmowych*, Poznań 1994, [hasła: *barwa w filmie, suspens*].
- *Hybrid Animation: The Main Problems* [artykuł poświęcony zagadnieniu animacji hybrydowej łączącej cechy 2D i 3D], <http://what-when-how.com/hybrid-animation-integrating-2d-and-3d-assets/hybrid-animation-the-main-problems-hybrid-animation-integrating-2d-and-3d-assets-part-1/>.
- Kowalewska M., *Ku odzyskaniu sensu. O przeżywaniu straty bliskiej osoby*, <http://www.psychologia.edu.pl/czytelnia/132-strata/1473-ku-odzyskaniu-sensu-o-przezywaniu-straty-bliskiej-osoby-malgorzata-kowalewska.html> [dostęp: 30.03.2020].
- Książek-Konicka H., *Dramaturgiczna funkcja koloru*, „Kino” 1972, nr 1, s. 35–37.

Opracowanie stanowi własność intelektualną i majątkową Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu. Używanie go publicznie, propagowanie, przedrukowywanie i przetwarzanie w sposób prywatny lub publiczny (na przykład podczas zajęć edukacyjnych) jest tak długo legalne, jak długo pozostaje BEZPŁATNE. Jakakolwiek pośrednia lub bezpośrednia forma sprzedaży lub zarobku na odbiorcach (w domyśle: uczniach) pozostaje niezgodna z prawem.